

Évközi III. vasárnap – 2012. január 21. – B év

Egy ókori kínai császár, akinek trónra lépésekor több riválisával kellett szembenéznie, ezt az esküt tette: „Birodalmamból egyetlen év alatt el fogom tüntetni minden ellenségemet!” Az emberek reszketve várták, hogy polgárháborúk fognak kitörni, nagy vérontás lesz itt is, ott is. Azonban semmi ilyesmi nem történt. Egy évvel a koronázás után a császár nagy ünnepi fogadást rendezett. Szolgái és udvaroncái megdöbbenve látták, hogy uralkodójuk legnagyobb ellenségei mind ott vannak a lakomán, s a császár karonfogva sétálgat velük, együtt tréfálkoznak, nevetgélnek. Az udvarmester diszkrétén félre is hívta a császárt, s kérdőre vonta: „Felséged arra esküdött, hogy egy éven belül eltünteti az ellenségeit! Akkor most mire véljük, hogy itt vannak valamennyien, sőt láthatóan igen jól érzik magukat!” Az uralkodó így válaszolt: „Igen, azt ígértem, valamennyi ellenségemet eltüntetem. Így is lett! Hol látsz te itt egyetlen ellenséget is? Valamennyiükkel kibékültem, s a barátaimmá és támogatóimmá tettem őket.”

Nem csak összeomlással, megsemmisüléssel, pusztulással érhet véget valami, aminek véget kell érnie, hanem fokozatos átalakulással, valami újnak, valami jobbnak a születésével is. Jónás azt várja, hogy Ninive városa lakóival együtt elpusztul, miután meghirdette Isten kemény ítéletét. Ninive királya és alattvalói azonban a próféta minden várakozása ellenére megtérnek, bűnbánatot tartanak, s így a pusztulás elkerüli őket. Valami persze elmúlik, vagy legalábbis jócskán visszaesik: az előző bűnös életmód, az Istent elutasító magatartás. Igen, komoly átalakulás megy végbe, valami véget ér: de nem pusztulással, rombolással, halállal.

A szentleckében Szent Pál apostol is arra figyelmeztet, hogy „az idő rövid”, vagyis valami a vége felé közeledik. Az első keresztények jó része eleinte úgy gondolta, hogy Jézus második eljövetele és az utolsó ítélet a közeljövőben be fog következni. Ez a várakozás azonban nem igazolódott. Ugyanakkor ha helyesen értjük a Szent Páli intést, akkor mégis meg kell állapítanunk, hogy azóta sem veszített semmit az aktualitásából. Az idő valóban rövid, amennyiben a földi életben eltöltött éveket, évtizedeket hozzámérjük az örökkévalósághoz, amelybe a halál után belépünk. Épp ezért a valóban előrelátó ember nem csak a földi lét távlataival számol, hanem készül az örök életre is, hogy az inkább örök boldogság, ne örök szenvedés legyen. Egyébként a földi élet „rövidségével” a nem hívő emberek is számolnak. Ezért találkozunk ma úton-útfélen a „most élsz, most élvezd, most használd ki, most ne szalaszd el!” szemlélettel. Ez azonban sok mindenben épp ellentétes a keresztény megközelítéssel. Hiszen úgy gondolja, hogy a vég, a „rövid idő” elmúlása után a befejezés mindenképpen pusztulás lesz, megsemmisülés, veszteség. Ezért „kell” mindenáron itt a földön megszerezni, kiélvezni, elfogyasztani, megtapasztalni minél több jót, amit az élet adni tud, hiszen ezek úgyszólván gyorsan elmúlnak – velünk együtt! A keresztény ember azonban hiszi, hogy a földi lét vége nem elmúlás, megsemmisülés, hanem átalakulás, folytatás egy megváltozott létmódban. Ennek a folytatásnak a milyensége azonban főként azon múlik, hogyan készültünk fel rá itt a földön.

Az evangéliumban Jézus szintén valaminek a végét hirdeti meg, de ugyanakkor új kezdetet is ígér: „Betelt az idő, elérkezett az Isten Országára!” Igen, az időnek egy szakasza, s vele a Krisztus nélküli élet folyamata végképp lezárult: Jézussal valami új kezdődött el, az Isten Országának megvalósulása közöttünk. Azonban ez az új kezdet új hozzáállást vár az embertől is: „Térjetelek meg, és higgyetek az evangéliumban!” A Genezáreti Tó partjáról elhívott első tanítványok életében valóban radikális változást hozott a jézusi meghívás és az, hogy ők hittek Jézus szavainak. Előző életükből sok mindent maguk mögött hagytak, de kivirágzott az életükben valami olyan új valóság, ami sokkal érdekesebbé, változatosabbá, boldogabbá tette mindennapjaikat.

A jelenben mi is egyre erősödő mértékben érezzük, hogy valami nagyon a vége felé közelít: az ember egyéni és közösségi életét alapjaiban felforgató folyamat kellős közepén vagyunk:

számos krízis, gazdasági, erkölcsi, ökológiai válság terhe nyomaszt bennünket, melyek mind azt sejtetik, hogy társadalmunk, civilizációnk valamiképpen a végét járja. Legtöbben nagy félelemmel tekintenek a bizonytalan jövőbe: vajon mi lesz, lesz-e még egyáltalán valami? Hol és hogyan ér véget ez az egész, miképpen kerülünk, ha kerülünk nyugvópontra? Egyre többen jósolnak katasztrófát, összeomlást, a társadalmi feszültségekből kirobbanó háborúkat, sőt világ végét. Azonban a befejezést, ahogyan a mai szentírási olvasmányokból látjuk, nem törvényszerűen a pusztulás, romlás kell, hogy meghatározza. Érvényesülhet nagyobb erővel valami újnak a kezdete, az építés, a jobbá alakulás is. A kereszténység terjedésekor valami ilyesmi ment végbe a klasszikus görög-római világban is. Hosszú hanyatlás, bizonytalanság és sok rombolás közepette kivirágzott és megerősödött az az új társadalmi szerkezet és emberkép, ami biztosította Európa fennmaradását és későbbi megerősödését. Összeolvasztott és egységbe kovácsolt régit és újat. Azóta is nem egyszer ment már végbe hasonló folyamat az emberiség történetében. A megújult társadalomhoz azonban megújult ember, emberi hozzáállás szükséges mindenekelőtt. A fennmaradáshoz és a halaszthatatlan átalakuláshoz mindig azok az emberek adták az erőt, a mintát, akik időben felismerték, hol vannak a hibák, mik azok, amiket tényleg magunk mögött kell hagynunk, és mi az, amit másképpen, jobban kell csinálnunk. Ilyen volt Szent Pál és az első keresztények, a Jézus követéséért mindenüket odahagyó apostolok. Ilyenek voltak a ninivei megtérők, vagy ilyen volt a példában szereplő kínai császár. Újfajta, sokak számára meglepő hozzáállás, ami azonban hatékony és vonzó is lehet. Erre van szükség napjainkban is, és erre adhat példát a Jézus hívását meghalló keresztény ember.

Nem az a helyes keresztény hozzáállás, hogy beállunk a világ végét kozmikus pusztulásként várók félelemkeltő csapatába. Még csak az sem, hogy visszatérünk a múltba, egy már – jórészt jogosan – meghaladott, kereszténynek nevezett társadalmi berendezkedés utáni nosztalgizálással. Nem. Nekünk itt és most kell Krisztust követnünk, s a Jézustól tanult értékek alapján a jövő társadalmát építenünk. Melyek lehetnek ezek az értékek, a megújulás legfőbb követelményei? Az egyház társadalmi tanítása már évtizedek óta ezeket sürgeti (mindig is hirdette!), s ma lassan világossá válik, hogy valóban „nincs tovább” ezek nélkül.

Igazságosság. Megadni mindenkinek azt, ami jár neki, megosztani igazságosan a világ javait. Azok is arányosan részesülhessenek a gazdasági élet kincseiből, akik nem tudják erővel érvényesíteni érdekeiket, akik kisebbek, szegényebbek stb. Igaznak kell ennek lennie az egyének és az egyes nemzetek esetében is. Férhessen hozzá a tudáshoz, a tanuláshoz és képzéshez, a munkalehetőségekhez az is, aki nem tud senkit lefizetni, de képességeit illetően nem kevesebb másoknál. Ne élvezzen senki jogtalan előnyöket másokkal szemben!

A szolidaritás: vagyis az elesettek, a szegények, betegek segítése azok részéről, akik jobb adottságokkal rendelkeznek. Megkívánja ez az önzés felismerését és mind teljesebb kiküszöbölését, a fogyasztás mérséklését, a féktelen haszonvágy korlátozását, a terhek közös viselését.

A közösségi élet előnyben részesítése az egyéni érvényesüléssel szemben. Ez meg kell, hogy mutatkozzék a szolgálatkészségben, a becsületes munkavégzésben és kötelességteljesítésben, a házasságkötés fontossá válásában, a gyermekvállalásban és a családi élet hűségében, a hazaszeretetésben, más emberek és közösségek személyiségi jogainak tiszteletében.

Igen, jogosan mondhatjuk, hogy hol vagyunk még mindettől!? Lehetne, és biztosan kell is jogosan követelni mindezt a nemzetközi és állami szervektől, vezetőktől! Azonban keresztény emberként először önmagunkat kell megkérdeznünk: én hogyan állok ezen a téren? Elsősorban saját átalakulásomért, szemléletváltásomért vagyok felelős. A jézusi elhívás személyesen nekem szól, a megtérésre buzdító prófétai szöveget nem másokon kell elsősorban számon kérnem. Ha nekünk, Jézusban hívóknak sikerül egy megújult társadalmi élet élcsapatává lennünk, akkor nem kell félnünk az előttünk álló változásoktól.